

Imię i nazwisko ..... nr albumu .....

Uwaga! W nawiasach kwadratowych podano ilość punktów, jaką można uzyskać za dane pytanie. W pytaniach od 1 do 20 tylko jedna odpowiedź jest prawidłowa.

Zestaw A/2009-2010

1. Dobrodziejstwo powstrzymania się od przyjęcia spadku (*beneficium abstinendi*) wprowadził pretor dla: [2]

- a) *sui heredes*.
- b) *proximi agnati*.
- c) *gentiles*.

2. Do publicznych form testamentu należał: [2]

- a) testament mancypacyjny.
- b) testament holograficzny.
- c) testament *in procinctu*.

3. W klasycznym prawie rzymskim testament żołnierski: [2]

- a) stanowił przywilej wszystkich wcielonych do wojska.
- b) mogli sporządzać tylko uczestnicy wypraw wojennych.
- c) wolno było sporządzać w niewoli.

4. „Dziedzic mój niech będzie zasądzony znosić, że Lucjusz Tycjusz zabierze i ma dla siebie człowieka Stichusa” to: [2]

- a) *legatum per damnationem*.
- b) *legatum sinendi modo*.
- c) *legatum per vindicationem*.

5. Zachówek (*pars legitima*) w prawie rzymskim to: [2]

- a) zawsze tylko przesłanka do wystąpienia z *querela inofficiosi testamenti*.
- b) zawsze część należna ze spadku dziedzicom beztestamentowym.
- c) od wprowadzenia przez Justyniana *actio ad supplendam legitimam* część należna ze spadku dziedzicom beztestamentowym.

6. Podatek od spadków został po raz pierwszy wprowadzony w Rzymie przez: [2]

- a) *lex Iulia et Plautia Papiria* z lat 89–90 przed Chr.
- b) *lex Iulia de maritandis ordinibus* z 18 r. przed Chr.
- c) *lex Iulia de vicesima hereditatum* z 6 r. po Chr.

7. W prawie rzymskim posiadanie: [2]

- a) stanowiło władztwo prawne.
- b) to władztwo faktyczne, które mogło mieć prawne znaczenie.
- c) to władztwo faktyczne, które nie miało prawnego znaczenia.

8. Rozluźnienie wymogu *corpus* przy nabyciu posiadania nastąpiło: [2]

- a) już przez dopuszczenie złożenia rzeczy w polu widzenia nabywcy - *traditio longa manu*.
- b) dopiero w recepcji prawa rzymskiego przez dopuszczenie *traditio brevi manu*.
- c) przez wprowadzenie posiadania praw.

9. „Skąd w ciągu tego roku ty lub twoi ludzie wyzuli go przemocą za pośrednictwem uzbrojonej bandy, tam przywróć go wraz z rzeczami, które tam miał!” to: [2]

- a) *interdictum quorum bonorum*.
- b) *interdictum unde vi*.
- c) *interdictum de vi armata*.

10. Do rzeczy wyłączonych z obrotu na podstawie „prawa ludzkiego” (*humani iuris*) należą: [2]

- a) *res sacrae*.
- b) *res publicae*.
- c) *res religiosae*.

11. Do ograniczeń prawa własności wynikających z prawa prywatnego należą: [2]

- a) konfiskata, ograniczenia sanitarne i komunikacyjne.
- b) te, które powstają w prawie sąsiedzkim.
- c) podatki, daniny, obowiązek świadczenia pracy.

12. Zastaw umowny powstał w prawie rzymskim na skutek wprowadzenia w I wieku przed Chr.: [2]

- a) *actio quasi Serviana*.
- b) *actio negatoria*.
- c) *actio Publiciana*.

13. Służebnością, która inaczej niż pozostałe polegała także na działaniu (*facere*), jest: [2]

- a) *altius non tollendi*, czyli prawo zabronienia sąsiadowi wznoszenia budowli ponad pewną wysokość.
- b) *oneris ferendi*, czyli prawo oparcia własnej budowli o ścianę sąsiada.
- c) *stillicidii*, czyli prawo okapu lub odprowadzania wody na grunt sąsiada za pomocą rynny.

14. Infamia dłużnika powodowała utratę dobrego imienia w wymiarze prawnym, [2]

- a) ale nie miała wpływu na piastowanie przez niego urzędów publicznych.
- b) lecz nie wpływała na zdolność występowania w charakterze świadka lub powoda.
- c) uniemożliwiając działanie w procesie jako *procurator* lub *cognitor*.

15. Kary umowne (*stipulationes poenae*) miały w klasycznym prawie rzymskim: [2]
a) wyłącznie funkcję odszkodowania przez zapłatę umówionej kary pieniężnej (*poena*) w przypadku niewykonania zobowiązania w sposób prawidłowy.
b) wyłącznie funkcję stymulacyjną, a więc skłonienie do wykonania zobowiązania przez wymuszenie zachowania, które samo w sobie nie wynikało ze zobowiązania.
c) funkcję odszkodowania, a od czasów cesarza Karakalli także funkcję stymulacyjną.

16. Przesłanki odpowiedzialności na zasadzie ryzyka w prawie rzymskim pojawiały się, gdy: [2]
a) sprawca szkody nie miał prawnej zdolności do zawinienia.
b) przypisywano odpowiedzialność także w przypadku siły wyższej.
c) sprawca szkody odpowiadał tylko za *dolus*.

17. Zobowiązania umowne na rzecz osoby trzeciej były w klasycznym prawie rzymskim: [2]
a) zawsze niedopuszczalne z uwagi na zasadę *alteri stipulari nemo potest*.
b) zostały dopuszczone w prawie justyniańskim.
c) były dopuszczalne tylko przez stypulację.

21. Oblicz stopień pokrewieństwa, jaki łączyłby Twą córkę: [4x1]
a) z Twoim dziadkiem. ....
b) z bratem Twego ojca. ....
c) z córką Twego brata. ....
d) z wnuczką siostry Twojej prababki. ....

22. Przybywszy do term, Tycjusz powierzył prowadzącemu łaźnię Mucjuszowi swoje ubranie. W trzy godziny później, gdy chciał je odebrać, okazało się, że ubranie zaginęło. Czy Mucjusz ponosi odpowiedzialność za zagubienie ubrania? Zanalizuj sytuację prawną i uzasadnij odpowiedź. [10]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

18. Odnowienie (*novatio*) polegała na: [2]
a) dokonaniu wpisów w księgach rachunkowych, potwierdzających zawartą transakcję.
b) wzajemnym potrąceniu długu i wierzytelności.
c) wygaśnięciu jednego zobowiązania i powstaniu w jego miejsce innego, odróżniającego się jakimś elementem.

19. Szczególna zasada interpretacji kontraktów *ambiguitas contra stipulatorem* oznaczała, że: [2]
a) intencja stron powinna być brana pod uwagę przy interpretacji umów obok takich elementów, jak: osoby kontrahentów, użyte słowa oraz materia, której kontrakt dotyczy.
b) usuwając niejasność należy wybrać znaczenie mniej korzystne dla wierzyciela, który odbiera przyrzeczenie.
c) w umowach należy raczej kierować się wolą stron, niż dosłownym brzmieniem.

20. Model abstrakcyjny odpowiedzialności odszkodowawczej za niewykonanie umowy w kontraktach *bonae fidei* stanowił: [2]
a) zakaz przebiegłego, kłamliwego, stanowiącego zasadzkę postępowania w celu podejścia innej osoby i oszukania jej.
b) tylko ten podstęp, który wpłynął na treść zawartego kontraktu.
c) zapobiegliwy ojciec rodziny.

23. Kwintus wypełnił ziemią gliniane oraz ołowiane beczki i zasadził w nich rośliny ozdobne. Okazało się, że ciężkie, właściwie nie do przeniesienia, beczki znajdowały się na gruncie, który stanowił własność jego brata – Decimusa. Do kogo należą te wielkie donice? Zanalizuj sytuację prawną i uzasadnij odpowiedź. [10]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

24. Ten, kto miał wyrabiającego sukno folusznika Flakkusa oraz młynarza Filonikusa, zostawił żonie w legacie „Flakkusa młynarza”. Który z nich, czy może obaj się należą? Zanalizuj sytuację prawną i uzasadnij odpowiedź. [10]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

25. Nazwij skargę, wskaż części jej formuły i zaproponuj stan faktyczny, na którego podstawie o taką formułę można się ubiegać u pretora: [10]

.....

Marek niech będzie sędzią. Jeśli okaże się, że Publiusz nie ma prawa używania gruntu Lucjusza, o który toczy się spór, i pobierania zeń owoców wbrew jego woli, a rzecz nie zostanie powodowi zwrócona na żądanie sędziego, ile rzecz ta będzie warta, tyle pieniędzy, sędzio, zasądz od Publiusza na rzecz Lucjusza, a jeśli się nie okaże – uwolnij.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

